

ก่อเป็นกิจกรรมต่อเนื่องสำหรับการสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัยสร้างสรรค์สังคม (University Network For Change : UNC) ที่ปีนี้เข้าสู่ปีที่ 3 แล้ว โดยมี 11 มหาวิทยาลัยร่วมส่งนักศึกษาเรียนรู้โจทย์จริงสังคม ชูสองประเด็นใกล้ตัว ทรัพยากรและการเรียนรู้ ทุนนักศึกษานักออกแบบเพื่อการสื่อสารรุ่นใหม่ ให้มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้กับประเทศ สนับสนุนโดย มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) สมาคมบดีศิลปศาสตร์แห่งประเทศไทย และภาคประชาสังคม

หลังจากที่น้องๆ นักศึกษาจากทั้ง 11 มหาวิทยาลัย 14 คณะ รวมทั้งสิ้น 17 กลุ่มที่เข้าร่วมในเครือข่ายมหาวิทยาลัยสร้างสรรค์สังคม ได้ร่วมเวิร์คช็อปครั้งที่ 1 ในหัวข้อเรียนรู้โจทย์สังคม-เติมทักษะการสร้างสรรค์สื่อผ่านพื้นที่ไปเรียบร้อยแล้ว และได้แรงบันดาลใจในการเลือกประเด็นในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ทั้งด้านทรัพยากรและการเรียนรู้ เพื่อใช้ข้อมูลจริงจากโจทย์จริง นักศึกษาจึงได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูล

สำหรับ กลุ่มนักศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่จับประเด็นทรัพยากร จึงขอลงพื้นที่ศึกษาที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จ.อุทัยธานีมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) และอุทยานแห่งชาติแม่่วงศ์ ทูมชนบ้านธารมะยม จ.นครสวรรค์ ระหว่างวันที่ 18-21 มีนาคมที่ผ่านมา โดยมีมูลนิธิสยามกัมมาจล เป็นที่เลี้ยงดูด้านข้อมูลท่ามกลางไปป่าที่เพิ่งสงบลงและอุณหภูมิที่พุ่งปรี่เกือบ 40 องศา

นักศึกษาที่ลงเรียนรู้ครั้งนี้มาจาก สาขาวิชาจิตกรรม ประกอบด้วย แต่จิ๋ว-วรินทร์ วัฒนวานานิช, นะ-ณภัทร วัฒนกุลจรัส, อุ-ธรรมรัตน์ กิตติวัฒน์, แม็ก-อนันท์ เยี่ยมชา โดยมี อาจารย์วุฒิกร คงคา ทำหน้าที่อาจารย์ที่เลี้ยง ส่วน สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย จากสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ ประกอบด้วย ปี่-สุกฤษฎี วัฒนพงษ์กุล, เบนซ์-กฤษฎา นาคะเกตุ, ต้อม-พรหมวิวัฒน์ เสาวจิตร, บิว-อัญญา เอียงแจ่ม, แอม-อริยา ประเสริฐสุข, อัน-บรรณวิชาติ วิลาวรรณ, เนตร-สุภาณี ลิ้มโรจน์กุล และ นก-มัลลิกา แสนเจริญ โดยอาจารย์สุวรรณณี สุระเชษฐภคิน ทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง

“เราได้ออกแบบการเรียนรู้ให้ตรงกับโจทย์ความสนใจของนักศึกษา โดยสองวันแรกได้เป็นการปูพื้นฐานความรู้ให้เข้าใจเกี่ยวกับผืนป่าตะวันตกและบ้านของสัตว์ป่าว่า มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างไร และประเด็นที่เดิมคือเรื่องของสื่อครั้งที่มีความสำคัญในผืนป่าตะวันตก และมีความสำคัญระดับโลก เราอยากให้นักศึกษาได้เรียนรู้เหมือนกันว่ากรมสิ่งแวดล้อมมันเกิดประโยชน์อย่างไร สำหรับการอนุรักษ์ทำในเราต้องร่วมมือกับใครและรักษาสื่อครั้งที่สามเกิดอะไรขึ้น อาชญากรรมสิ่งแวดล้อมคืออะไร”

และทีมเติมในส่วนของกิจกรรมว่านักศึกษารู้ได้พาเหล่านักศึกษาไปดูพื้นที่ที่มีโครงการก่อสร้างเขื่อนแม่่วงศ์ ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแม่ระอาของอุทยานแห่งชาติแม่่วงศ์ จ.นครสวรรค์ และมีพูดคุยกับชาวบ้านที่ชุมชนบ้านธารมะยม ดูตัวอย่างการจัดการน้ำในชุมชน เพื่อให้ห้อง



ตะลุยป่า ประสา ‘เด็กเมือง’



ได้เรียนรู้จากการดูในพื้นที่จริง นะ-ณภัทร นวกุลจรัส ตัวแทนสาขาวิชาจิตกรรม เมย์โอเดียที่ได้แรงบันดาลใจจาก “คนสู้เพื่อป่า” โดยเล่าว่า ทีมของเขาตั้งใจที่จะสื่อเรื่องผืนป่าตะวันตกว่า ไม่ใช่แค่เรื่องของป่า หากยังเป็นภาพสะท้อนไปสู่สังคมเมืองได้อีกด้วย

“พอลงไปเห็นแล้วผมเจอที่ๆ ทุกคนที่ทำงาน โหมลมนิสิตป่า หรือ พี่ๆ เจ้าหน้าที่ป่า ผมว่าคนเหล่านี้มีความน่าสนใจอีกแบบหนึ่ง ทั้งเรื่อง

ของการอนุรักษ์ป่า กับข้อมูลที่เขาต้องขึ้นมาต่อสู้กับคนที่พยายามจะสร้างสิ่งปลูกสร้างอะไรที่มีหน้าหลายทรัพยากร ก็เลยสนใจคนที่เขาทำงานด้วยจิตสำนึกของเขา ที่เขามีความอยากจะทำชีวิตชอบกับงานโดยตัวเขา โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับใคร”

เมื่อ “คน” คือแรงบันดาลใจ พวกเขาจึงตั้งใจที่จะสะท้อนผ่าน “ภาพ”

“ผมพยายามเก็บบันทึกความจริงให้ได้มากที่สุด ภาพที่ๆ เหล่านี้เป็นพระเอกคนหนึ่ง ของงานผม ในแง่ที่เขาเป็นอยู่ เขาก็พูดในสิ่งที่เขาเป็น อยากจะบันทึกออกมาเป็นวิดีโอหรือภาพเคลื่อนไหว และจะสรุปมันให้ได้คือแพคเกจที่มากกว่า มันสร้างอารมณ์ได้”

บนความตั้งใจที่จะสื่อถึงเหล่าเจ้าหน้าที่ผู้เสียสละว่า อันที่จริงแล้วเขาเหล่านั้นก็เป็นคนธรรมดาๆ คนหนึ่ง

“ผมแค่อยากจะทำให้คนที่ไม่เห็น ได้เห็นมากขึ้น แล้วก็พยายามเรียนรู้และทำความเข้าใจ และตระหนักอะไรบางอย่าง ผมไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตได้ แต่ก็อยากให้คุณรู้สึกในเรื่องนี้ ตระหนักมากขึ้นในเรื่องนี้ว่า มันก็เป็นส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรเหมือนกัน”

ขณะที่นักศึกษาจากสาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย ได้เลือกทำงานแบ่งออกมาเป็น 3 ส่วนด้วยกัน โดย เบนซ์-กฤษฎา นาคะเกตุ ได้พูดถึงภาพรวมการผลิตครั้งนี้ว่า จะผลิตหนังโฆษณา หรือ TVC (TV Commercial) เป็น 3 ตอน ภายใต้คอนเซ็ปต์นำเสนอสัญลักษณ์ของผืนป่า คือ “สื่อ” ที่เป็นสัตว์อยู่บนสุดของห่วงโซ่อาหาร เป็นตัวชีวิตระบบนิเวศ จึงหยิบเลือกเป็นตัวแทนเล่าเรื่อง

“ตัวแรกเราจะพูดอย่างไรให้คนที่ไม่เคยเข้าไปเลย เหมือนกับว่าเราได้สัมผัสป่าจริง

เหมือนเป็นคำพูดของป่า จากต้นไม้ จากเลื้อยไปถึงคนเมือง ตัวที่สองก็จะพูดในเชิงการตั้งคำถามกับคนดูแต่ละกลุ่มว่า สิ่งที่เราเจออยู่ เรายังไม่พอใจกับมันอีกหรือ แล้วเราจะไปแบ่งปันให้ใครอีกหรือ ส่วนตัวที่สามจะเป็นการพูดที่ใกล้กับคนเมืองมากที่สุด โดยไปถ่ายทำในเมืองเหมือนสองตัวแรกถ้าคุณยังไม่ฟังเราอีก ตัวที่สามมันเหมือนเราจะไปพูดอยู่กับคุณแล้วนะ” เบนซ์เอ่ย

เมื่อถามถึงความรู้สึกหลังจากได้ไปเรียนรู้ถึงพื้นที่จริงนั้น บิว-อัญญา เอียงแจ่ม เผยความรู้สึกว่า แม้ข้อมูลหลายๆ อย่างจะหาได้จากอินเทอร์เน็ต แต่ก็ไม่ได้ความรู้สึกเหมือนกับการได้มาลงพื้นที่จริงๆ

“ด้วยความที่โตที่กรุงเทพฯ เราก็จะไม่รู้ปัญหาที่แท้จริง พอได้มาอยู่ตรงนี้ก็รู้สึกว่ามีคนหลายคนที่เขาลำบากกว่าเรา ถ้าเป็นไปได้ก็อยากมีส่วนร่วมในการช่วยเปลี่ยนความคิดของคนเมือง แต่อาจจะได้มีร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ก็คงพยายามค่ะ”

ขณะที่ นก-มัลลิกา แสนเจริญ สะท้อนว่า “ครั้งแรกที่เข้ามา คือไม่โดยเจอบ้างที่มันจะอะไรขนาดนี้ มันเป็นเรื่องที่ไม่ใช่ทั้งลูกแต่หลายถูกรวมกัน ก็คืออยู่ๆ ถ้าเรามีมันอยู่แบบนี้เราจะอยู่อย่างไร ก็รู้สึกดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ทำสื่อให้คนได้รู้สึกสำนึก และคิดว่าเราไม่ใช่ผู้ยิ่งใหญ่ของโลก เราก็แค่เป็นสัตว์คนหนึ่งที่อยู่ร่วมโลกกับอะไรหลายๆ สิ่งที่เราไปเอาเปรียบเขา”

ส่งท้ายด้วยความคิดของ อัน-บรรณวิชาติ วิลาวรรณ ที่บอกว่า เมื่อมาถึงที่จริงใจ ได้เกิดความรู้สึกขึ้นมากมาย โดยหากเลือกรูปจากอินเทอร์เน็ตก็จะได้เห็นแค่ภาพ แต่เมื่อมาถึงที่จริง ได้รู้สึกถึงความร้อนจริงๆ ได้เห็นป่าจริงๆ ที่ทำให้เข้าใจมากขึ้น

และเสริมด้วยว่า ตัวเขาประทับใจคำพูดที่ได้ฟังจาก เอกก แก้วนิม พนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่่วงศ์ ซึ่งบอกว่า คนก็คือมะเร็งของโลกใบนี้

เพราะเมื่อคนเรามาตัดไม้ทำลายป่า ก็เหมือนกับสร้างมะเร็งไปเรื่อยๆ โลกก็สูญเสียออกซิเจนไปเรื่อยๆ ถ้าเรายังเห็นแค่ว่า โลกเรา ระบบนิเวศของเราก็จะเสียสมดุล จนเกิดการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ หรือที่เรียกกันจนคุ้นปากว่า “ภาวะโลกร้อน” ซึ่งส่งผลกระทบต่อโลกและสิ่งมีชีวิตทั้งหมด

...ที่เห็นได้ชัดๆ ก็คือ “ภัยแล้ง” ที่ลูกสามอยู่ตอนนี้เนือง